

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Комітет з питань аграрної та земельної політики

Р І Ш Е Н Н Я

від 2 червня 2021 року
Протокол № 64

Про проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, які регулюють передачу меліоративних систем у тимчасове користування», поданий народними депутатами України Плячковою Т.М. та іншими народними депутатами України (реєстр. № 3852 від 15.07.2020)

Розглянувши і обговоривши проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, які регулюють передачу меліоративних систем у тимчасове користування», поданий народними депутатами України Плячковою Т.М. та іншими народними депутатами України, реєстр. № 3852 від 15.07.2020, Комітет відзначає наступне.

Метою розробки зазначеного законопроекту є формування правових передумов для передачі у тимчасове користування спеціалізованим підприємницьким структурам міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем.

Проект не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-ІХ.

Відповідно до предмету відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України "Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання" від 29.08.2019 р. № 19-ІХ, Комітет зазначає, що законопроектом передбачається, зокрема:

1. Визначити в якості сфери застосування державно-приватного партнерства «забезпечення функціонування, модернізація, реконструкція та технічне переоснащення об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, зокрема зрошувальних і осушувальних систем, а також систем протипаводкового та протиповеневого захисту» замість передбаченої наразі сфери «забезпечення функціонування зрошувальних і осушувальних систем» (зміни до ст. 4 Закону «Про державно-приватне партнерство»). Тобто

запропоновані у законопроекті зміни розширюють сферу застосування державно-приватного партнерства за рахунок інших, окрім зрошення та осушення, видів меліорації;

2. Доповнити Закон України «Про концесію» новою статтею 43-1 «Об'єкти концесії щодо експлуатації та реконструкції об'єктів інженерної інфраструктури зрошувальних та осушувальних систем», якою передбачити, що об'єктами концесії є:

- міжгосподарські зрошувальні системи, які перебувають у власності обласних, районних, міських, селищних, сільських рад (об'єднаних територіальних громад);

- внутрішньогосподарські зрошувальні системи, які знаходяться на території розпайованих сільськогосподарських угідь або перебувають у власності державних та комунальних сільськогосподарських підприємств;

- міжгосподарські осушувальні системи, які перебувають у власності обласних, районних, міських, селищних, сільських рад (об'єднаних територіальних громад);

- внутрішньогосподарські осушувальні системи, які знаходяться на території розпайованих сільськогосподарських угідь або перебувають у власності державних та комунальних сільськогосподарських підприємств.

Цими змінами передбачається можливість концесії лише зрошувальних та осушувальних систем, які перебувають у комунальній власності та власності державних та комунальних сільськогосподарських підприємств. Можливість концесії об'єктів державної власності (зокрема насосних станцій), які наразі знаходяться в державній власності та перебувають в управлінні Держводагенства, із поданого проекту не вбачається. При цьому передача приватному партнеру об'єктів, які перебувають у власності державних та комунальних сільськогосподарських підприємств, не узгоджується із законами України «Про державно-приватне партнерство» та «Про концесію», оскільки зазначеними законами не передбачена можливість проектів державно-приватного партнерства щодо об'єктів, які перебувають у власності державних підприємств.

3. Передбачити, що експлуатація міжгосподарських меліоративних систем, які перебувають у комунальній власності, а також внутрішньогосподарських меліоративних систем здійснюється, в тому числі підприємствами, яким передано право тимчасового користування цими системами на основі угод державно-приватного партнерства (концесійний договір, договір управління майном, договір про спільну діяльність, інші договори, укладені з землекористувачем (орендарем) або асоціаціями водокористувачів (у разі їх утворення)) (зміни до ст. 24 Закону України «Про меліорацію земель»).

Такими змінами передбачена можливість укладання угоди в рамках державно-приватного партнерства, в тому числі із асоціаціями водокористувачів. Разом з тим проект не містить завершеної моделі регулювання в цій частині, оскільки питання створення та функціонування асоціацій водокористувачів не визначаються цим законопроектом. В діючому

законодавстві така форма юридичної особи як «асоціація водокористувачів» відсутня.

Також пропонується передбачити, що об'єкти інженерної інфраструктури міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем (зрошувальних та осушувальних систем) передаються в концесію для їх експлуатації та реконструкції, землекористувачам (орендарям), або асоціаціям водокористувачів (у разі їх утворення) (пропонована ст. 43-1 Закону «Про концесію»).

У зв'язку з цим слід зазначити, що ознаками державно-приватного партнерства (ч. 3 ст. 1 Закону «Про державно-приватне партнерство»), в тому числі є: створення та/або будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт та технічне переоснащення) об'єкта державно-приватного партнерства та/або управління (користування, експлуатація, технічне обслуговування) таким об'єктом; внесення приватним партнером інвестицій в об'єкт державно-приватного партнерства.

За таких умов обмежувати мету передачі об'єктів меліоративної інфраструктури в концесію лише їх експлуатацією та реконструкцією недоцільно. Адже реконструкція є лише однією із форм будівництва.

4. Надати повноваження обласним, районним, сільським, селищним, міським радам передавати об'єкти інженерної інфраструктури меліоративних систем, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, у тимчасове користування на основі угод державно-приватного партнерства (зміни до статей 16, 17 Закону України «Про меліорацію земель»).

Відповідні зміни є зайвими, оскільки законом (ч. 1 ст. 13 Закону України «Про державно-приватне партнерство, п. 30 ч. 1 ст. 26, п. 19 ч. 1 ст. 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні») вже передбачені повноваження місцевих рад приймати рішення про здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів комунальної власності.

Разом з тим, Комітет зазначає, що на засіданні 19.05.2021 (протокол № 63) на виконання Постанови Верховної Ради України від 27.04.2021 № 1421-IX «Про направлення на повторне перше читання проекту Закону України про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель», було розглянуто підготовлений на повторне перше читання доопрацьований проект Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» (реєстр. № 5202-д) та ухвалено рішення Комітету рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в повторному першому читанні прийняти законопроект за основу.

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом у своєму висновку до законопроекту зазначає, що положення статті 43-1 не відповідають статті 3 Директиви 2014/23/ЄС, якою передбачено, що державні замовники та організації-замовники застосовують до суб'єктів підприємницької діяльності принцип рівності та недискримінації і діють шляхом прозорості та пропорційності (висновок № 04-20/10-2020/148734 від 03.09.2020 р.).

Комітет з питань екологічної політики та природокористування у своєму рішенні від 16.09.2020 №44/6 рекомендує відхилити зазначений законопроект.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку зазначає, зокрема, що передача в концесію меліоративних систем може призвести до збільшення собівартості подачі води, оскільки різні концесіонери можуть встановити різні платежі, що спричинить збільшення собівартості подачі води та, відповідно, підвищення цін на сільськогосподарську продукцію і тому законопроект потребує доопрацювання (висновок № 06030-16-3/24075 від 05.08.2020).

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України у своєму висновку до законопроекту не підтримує внесення змін до законів України «Про державно-приватне партнерство», «Про концесію» та «Про меліорацію земель» (лист № 2811-06/60928-01 від 07.10.2020 р.).

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України не підтримує законопроект (лист № 25/8-12/3776-20 від 31.08.2020)

Державне агентство водних ресурсів України у своєму висновку висловлює зауваження до законопроекту (висновок № 4519/3/6/11-20 від 04.08.2020 р.).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку № 16/3-2020/173272 від 01.10.2020. висловлює зауваження до поданого законопроекту.

Враховуючи вищевикладене, Комітет **вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, які регулюють передачу меліоративних систем у тимчасове користування» (реєстр. № 3852) повернути суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено Голову Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики Сольського М.Т.

Голова Комітету

М. СОЛЬСЬКИЙ